omeroi sen 10 myngø.

Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii!

Buriaad-Mongol YNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

№ 41 (2680)
1939 onoi
FEVRAALЬ
20
Ponedeelьnig

16-daxi zilee garna
ULAAN YDE goorod
BMASSR

„Xydelmerişen angi bolbol yndehøørøø xubilba. Eksploutaacahaa syløølegdeşe, azaxiin kapitaliis sisteemiiji yyei xehen ba yiledberiiin bagaza zebsegte sociaiiis ymsiiji baiguulhan ton le şine angi bolhon baina.“

(Nyxer Zdaanovai doklaadai teezisyydhee).

Geroinuud-poliaarniguudta aldar solo

el nege zilei saad tee— onoi fevraaliiin 19-ei yder, dei xysete ledokoolnuud Grenlaandiiin dalain xa- ryyn priroodiiji daban ila- Xoito poolius“ uradxuul adı xyrehen ba soloto rniguud, gabijaata erdem- Soveed Sojuuzai Geroi- nyxed Papaanin, Kreen- Şirşoov ba Feoodoroviiji Xoito poolius“ staanciin xeregseliijinь boort deeree baihan. Ene yder myn manai oronoi bişe, xarin delxein azalşadai, byxii progressiivne xyn tyrel- zyrxende xaduugdanxai. gexede, xyntyreltenei is- o yzegdøøgyi, gaixamşag poliaarna nauuçna ekspe- —„Xoito poolius“ staan ydelmeri egeel ene yder egdehen baina. Jyyb ge- olon erdmtedei ur- aza jadahan, şiryyn xyi- rktikiin, xoito pooliusai iji taaza, byxedelxein vrede, byxedelxein nauu- jine altan xuudaha ne- n, tyryy xyntyreltenei is- eske hanal bodolnuudiiji ylhen, poliaarna nauuçna in gaixamşag şinzelelgiin neri egeel ene yder dyy- baina.

el nege zilei saad tee— onoi fevraaliiin 19-nei yder s 55 minuutada Papaa- eenkelь, Şirşoov ba Feoo- bolbol bidende daalgaan barinuud dyyrgeed ehe ayxer Staalinda, paarti ba elьstvodo raaportalahan Tiixede, paarti ba pravii- iin xytelberilegşed bol- atarlig dyrbenei raaport- uulhan, amarşalalga do- ilgeze bişee hen:

xarluusalgata daalgabari- i amzaltataigaar dyyrge- nai daşaramduulan, ta- amarşalanabdi. Manai oron taanarai geroiiçeske meride omogorxono...“. gexede, Xoito poolius papaanintanai xehen ge- ske xydelmeri xadaa ma- ocialiis exe oronoi byxii ilalta, manai aguu jixe in sesen mergen deejate- in rezyльtaad bolno. Lee- alinai aguujixe paarti ba soveed sociaiiis exe oron iime gaixamşag ilaltiiji ehen, eneeniiji baatar- şin zorigoor be elyyixe nşag geroinuudiiji xymyy- n baina. Leenin—Staali- aartiaar xymyyzylegde- xatuuzuulagdahan, ede xybyydei xatuu zorigoor, daşagyi entyziaazmaar, su- gyi zangaar byxii soveed ymyyzene.

tyreltenei istooriido aldar- rohon, zyrxete poliaarna gşed—nyxed Papaanin, kelь, Şirşoov ba Feoodo- gegşed bolbol baatarlig ig, Soveed Sojuuzai Ge- . Vodopьjaanovaar zoloo- an samolioodoor 1937 main 21-nei yder Xoito poolius deere buulgagdahan baina. Egeel ene yder, şiryyn xatuu Aarktikiin zyrxen deere, „delxein egeel tuilai xoito xiara deere“ SoveedSocialiis respyyb- likenyydei Sojuuzai hyrte tug bodxoogdohon baina. Xoito pooliusiiji ezemdelge bolbol xyntyrelte ei tyryy uxaan bo- doliiji bejelyylhen, soveed ara- dai xyse şa aliiji byxii delxei- de xaruulhan baina.

Soveedei poliaarna şinzeleg- şedei ekspediice bolbol jamar- negen sportivno zorilgo urdaa tabihan baigaagyi. Soveedei po- liaarna ekspediice bolbol poo- liusai raioniiji şinzexe zorilgiiji urdaa tabihan baina. Edener ene zorilgoo tyrin dyyrgeze şa- daa hen. Papaanintan bolbol Xoito pooliushaa Grenlaandska dalai xyrter jyhen hariin torşo soo uradxal mylihen deere jabaza, aguu jixe Staalinai, paarti ba praviitelьstviin daalgabariiiji dyyrgexe zuuraa, øøriingøø exe orondo ynexøør preedanne bai- hanaa, geroiizm ba zorimgoin zişeeji xaruulhan baina. Papaa- nintanai tvoorçesko entyziaaz- miiji jyynşji—ştoormo halxinş bytyy xuranxii poliaarna hyniş, sahan şuurgan ba şiryyn şanga zabarşji—haatuulza şadaagyi. Papaanintan bolbol jabahan mylihenelgee xemxeren butara- za halaxada, ter enei xemxerde- hen deere garaza, ynøøxil nauuçna xydelmeriøø şuud yr- gel elyylhøør jabahan baina. Staalinska daalgabariii dyyrge- xe durazorigonь byxii berxe- şeelnyydiiji daban garaa hen.

„Papaanin ba papaanintan bolbol uradxuul mylihen deere jabuulhan, øøhediingøø prakti- çeska xydelmeride Aarktika tu- xai xuuşan oilgomziiji, xuuşar- han baixadanь, jixeş xyselelge- gyigøør jabuud unag agaad, bodoto nauukiin eriltede taa- ramzatai şine oilgomziiji bii bol- gohon baina“. (Staalin).

Soveed poliaarniguud bolbol manai oroniiji ilaltahaa ilalta teeşe xytelen jabaa aguu jixe Staalinda, bolьşeviigyydei paar- tida preedanne baihanai baatar zyrxenei ba şin zorigoi aşaar byxedelxein-istoriiçeske udxa- şanartai ilalta tuilahan baina. Ene şanar, ene baatar zorig xa- daa kommuniizmda oroxo zam deere dairaldahan byxii xaal- tanuudiiji ilan dabaza jabaa by- xii geroiiçeske soveed aradai şanar myn. Xerbee manai oro- noi daisad xadaa Soveed Sojuuz- da dobtolood yzøø haa, egeel iime şanartai, egeel iime xysen- tei dairaldaza, butasoxigdoxo baixa.

Xoito pooliusiiji ezemden şinzegşe geroinuud—poliaarni- guudta aldar solo. Xatuu şiryyn Aarktikiin mylihen ba ştoormiiji ilan dabaza, papaanintaniiji uradxuul mylihen deerehee aba- han geroiiçeske moriaaguudta ba lioodçiguudta aldar solo.

22 ZAVOODOI XYDELMERILEGŞEDIIJI ŞAGNALGA

aarai ulaan floodiiji vojeen- teexnikeer xangalgaar hain amzaltanuudai tyløø -ei Verxoovno Soveedei onoi fevraaliiin 10-ai ykaa- № 22 ordenonoosno zavoo 105 xydelmerilegşed şag- ba.

ninei oordenoor: staarşa er I. S. Alekseejev, freze- çig M. M Kaçeejev, P-iin CK-ei partoorg A. I. Kyznecoov, sleesarь S. I Lee- bedev, zavoodoi direektor V. A. Okyylov şagnagdaba. Azalai Ulaan Tugai oordenoor—18 xyn, Ulaan Odonoi oorde- noor—5 xyn, „Xyndiin temde- gei“ oordenoor—9 xyn, „Aza- lai doobl stiiin tyløø“ medaa- liaar—32 xyn ba „Azalai otlii- çiin tyløø“ medaaliaar—36 xyn şagnagdahan baina.

(TASS).

Moskoovsko oobiastiin xydøø azaxiin tyryy xynyydiij şagnalga

ydøø azaxiida erxim am- nuudiiji tuilahanai tyløø alai talaar ynder pokazaa- uudiiji xaruulhanai tyløø, -ei Verxoovno Soveedei idiymei ene onoi fevraa- 13-ai ykaazaar, moskoov- oobiastiin xydøø azaxiin tyryy xynyyd şagnagdahan a. Leeninei oordenoor 22 xyn. Azalai Ulaan Tugai oordenoor 25 xyn, „XyndiinTemdegei“ oor- denoor 37 xyn, „Azalai doob- lestiin tyløø“ medaaliaar 43 xyn, „Azalai otliçiin tyløø“ medaaliaar 43 xyn şagnagda- han baina.

(TASS).

BK(b)P-iin XVIII SJEEZDEDE UGTAMZA

„AVTOREMLEES“

„Avtoremlees“ zavoodoi by- xii ceexiinxid xadaa yiledberiin ynder bytøøsiiji tuilaxiin tyløø temesexe temeselee yder jire- xe byri şangadxana. Zişeelxede, mexaniiçeske ceexiin erxim sta- xaanovcuud nyxed Kalaaşnikov ba Likoovski gegşed yder by- xeneigøø yiledberiin progaam- miiji 200 proceent xyiter gyi- sedxene. Myn ede nyxedei zi- şeegeer yiledberiin bytøøsiin hain pokazaatelь xaruulxa şadai too yder byri nemene. Xydel- merişedei bygedøørøø şaxuu hain tempeteigeer xydelmeril- deg bolhoooi rezylьtaadta tus ceex bolbol fevraaliin 15-da yiledberiiingøø syydkiin prog- raammiiji 129 proceent gyised- xebe.

Myn, avtomotoorno ceexiin xydelmerişed — staxaanovcuud nyxed Şestoov, Granştein, Ry- sakoov ba Prileepin, myn şa- ssiin ceexiin staxaanovcuud nyxed Ivanoov ba Tritikoov gegşed fevraaliiin 15-16-nai yder yvdte yiledberiin ynder bytøøsiiji tuilaza şadaa Edenei xaruulhan, yiledberiin bytøø- siin pokazaatelь xadaa ceex- soogoo rekoord ezelbe.

Liteine ceexenь yiledberiin bytøøsiin talaar geeşdene. Ene zavoodoi direekce, tereenhee gadana, „Burmonggleestreest xadaa ene ceexiiji yiledberiin materiaalaar xanganag i. ynen- døø sjeezdiin urda teexi socia- liis sorevnovaaniliji haatuulza baina.

ŞILEI ZAVOOD

Fevraaliin 16-nai yder ene zavoodoi maşiina vaanna cee- xiin byxii smeenen yd yiledbe- riiingøø syydkiin noormiiji 110,5 proceent dyyrgee Myn reznoi ceexiin byxii smeeniinxid yiled- beriin bytøøsiin talaar yşøø hain pokazaatelь xaruulaa ge- bel, syydkiingee noormiiji 111,7 proceent gyisedxeze şa aba.

Ene yder (fevraaliin 16-da), maşiina-vaanna ceexiin „A“ smeenin dezyyrne inzeneer nyx. Ilьiçoov, ene smeeniin negedexi garai maaster nyx. Bariişnikov, reznoi ceexiin sta- xaanovcuud nyxed Dyrinov ba Naziirov gegşed yiledberiin ynder bytøøse tuilaa. Myn gryppiroovşçigoor xydelmeril- deg exenernyyd—staxaanov- cuud nyxed Baloovkina ba Ma- laşviiii gegşed yiledberiiingøø noormiiji 211,8 proceent xyrter gyisedxeze şadaa.

Sjeezdiiji amzaltaar ugtaxiin tyløø

Tynxenei raipotreebsojuuzai xydelmerilegşed. byxii selьpoo- nuudai tyryylegşener, beledxel- ed ba toosoonoi xydelmerileg- şed bolbol BK(b P-iin XVIII da- xi sjeezdiiji amzaltaar ugtaxiin tyløø konkreetne ujalganuudiiji abba.

Ene ujalga soogoo, negede- geer kvaartalai tovaaroboroodoi plaaniiji maartiin 15 xyrter 100 proceent gyisedxexe; xabarai tariigiin xydelmeriiin jabaza bolgaa yjede nyydel xudaldaanai '0 lariooguudiiji organizov alxa; maartiin 1-nei yder xyrter 1 zişeete magaziin neexe; Kyl tyygei staanca deerexi şine sklaadai bariigiin xydelmeriiji main 1-nei yder boltor dyyrge- xe ba myn ene sklaadai der- gede ed. tovaarnuudai obra- zeecyyd iji xaruulxa koomnatiin oboruudovaniiji maartiin 10 xyrter dyyrgexe; xynyydte ba yçre deeninvydte toologdozo baigaa debitoorsko yriiyvdii i maartiin 15 xyrter byged inь nexeze abxa gexe metiin şu- xala zyilnyydiiji oruula sahan baina.

C. XEZENGIINSKI.

SOVEED SOJUUZAI GEROI ÇERNOPIAATKO BK(b)P-iin ÇLEENDE ABTABA

Xasaan nuurai raioondo ja- poonsko samurainuudtai tulal- daxa yjede mlaadşa kommandiir komsomool I. D. Çernopiiatko gegşe doblestiiin ba geroiiz- miin işee xaruulhan baina. Çernopiaatko bolbol xedii şar- xatahanş haa, ulaanarmeicuu- diiji øriingøø xişe geer zorig- zuulan, tulaldaagaa zogsoogoo gyibaigaa. SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei ykaa- zaar Çernopiaatkodo Soveed Sojuuzai Geroin nere zerge olgogdohon baina.

Tulaldaanai hyyleer Çerno- piaatko bolbol BK(b)P iin zergede oroxiin medyylge yge- hen baigaa. BK(b)P-iin CK ei hajiin togtoomoor Çernopiaat- ko bolbol Byxesojuuzna Kom- muniis (bolьşeviigyydei) paar- tiiin çleende abtahan baina.

„Xoito poolius“ staanciin geroiiçeske dyrben Kreenkelь, Şirşoov, Papaanin, Feoodorov (Zyyn garhaa) „Taimiir“ ba „Myyrmanii“ ekspediicede xabaadagşadiiji ugtaza baina.

Ja. Kliipiin foto

„Bolьşeviig“ zavoodiiji ba terenei xydelmerilegşediiji şagnalga

Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiiji ba Ulaan-Seregei Floodiiji zebsegzyylxe xe- regte oronoogoo urda tusagaar gaihaa gargahanai tyløø zeb- segei obrazeecyyliiji bii bolgo- honoi ba şudalhanai tyløø SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei 1939 onoi fevraa- liiin 8-nai ykaazaar „Bolьşeviig“ zavood Leeninei oordenoor şag- nagdaba.

Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiiji ba Ulaan Seregei Floodiiji zebsegzyylelgiin talaar xydelmeriiin şine obrazeecyydii- ji bytøøn gargaxa ba ezelen xe- reglexe xeregte erxim hain am- zaltanuudiiji tuilahahanai tyløø zavoodoi 116 xydelmeri egşed şagnagdahan baina: Leeninei oordenoor 6 xyn: Gonoor- eev Roobertoviç—zavoodoi glaavna inzeneer, Ivanoov Ilь- ja Ivaanoviç — zavoodoi glaavna konstryyktor, Povaliajev Nikolai Petrooviç — sleesarь-lekaalьşçig, Riaabkov Vasilii Mixailoviç—partkoomoi sekretaarь, Ystiinov Dmiitri Feodoroviç —zavoodoi direek- tor, Şçyyçkin Daniil Petroo- viç—stalevaar; Azalai Ulaan Tugai oordenoor—4 xyn; „Ulaan Odonoi“ oordenoor— 4 xyn; „Xyndiin Temdegei“ oordenoor—7 xyn; „Azalai doblestiiin tyløø“ medaaliaar —33 xyn; „Azalai otliçiin ty- løø“ medaaliaar—62 xyn şag- nagdahan baina.

(TASS).

ALDARTA EPOPEI

Papaanintaniiji mylihen deerehee abhanai oido

Papaanintanai baihan mylihe- nei gantaza exiixeleerenь, orom- nai arşalalgiin xede xeden eks- pediicenyydiiji beledxehen bai- na. Storozevoi syydne „Myyrma- ne“ bolbol mylihen ba ştoormii- ji dabaza, „Xoito poolius“ staan- ca teeşe jabaa. „Taimiir,“ ba „Myyrman“ ledokoolnuud Myyr- manskhaa Grenlaandska dalai- da garaa. Xedexen xonood bai- xada, tereşelen, „Jermaag“ le- dokool xadaa papaninska laa- gerь teeşe kyyrs bariaa. Urad- xuul mylihen deerehee papaa- nintaniiji abxa operaaca ton yrgeør jabuulagdahan baina. „Taimiir“ ba „Myyrman“ xoi- doo berxeşeeltei ysloovinuudta, aldarta poliaarnai staanca teeşe oşoxo uşartai bolhon baina. Zorimgoi moriaaguudai şin xa- tuu xydelmeriiin aşaar, Papaa- ninai aldarta ekipaazda tuslaxa zorilgo, tolotomo hainaar gyi- sedxegdehen baigaa.

1938 onoi fevraaliiin 19-de uradxuul laagerьta ybelzegşed, soveed kora blьnuudai boort deere garhan baina. Mylihen deerehee busaxiingaa urdatxe- xen, 15 çaas 55 minuutada, ra- diist Eernst Kreenkelь bolbol nyylşiingee radiograammiiji— paarti ba praviitelьstviin xytel- berilegşedte geroiiçeske dyr- benei raaportiiji efiireer dam- zuulan elьgeehen baina. „Paarti, praviitelьstvo, xyn- dete nyxer Staalinai ba by- xii soveed aradai zyghøø, bide- nerte xaluun oroldolgoor ba anxara talgaar xandalgaar xadaa bideneriiji sag yrgelze dem- zedeg ba byxii xydelmeriøø amzaltataigaar yn ergexe jaba- dliiji xangadag baigaa“ geze, Papaanintan bolbol raaport soo oo temdeglehenbainad

Papaanintan bolbol paarti ba praviitelьstviin daalgabariiiji. nyxer Staalinai daalgabariiigi gyi- sedxeze, Aarktikiin zyrxende jy- henhariin torşo soo baigaa. Ajuul- ta minuutada şuxalai tuhal mza xezeeşji yzyylegdexe baihiijinь medeze, tedener xadaa øøhe- diingøø şinzen adaglalgiiji ba şinzelelnyydiiji hanaa zoborigyi ba etigelteigeer xedeg baiba. Nyxer Staalin bolbol xyniiji jadaraltai baidalda xezeeşji or- xizorxixogyi geze, tedener lab naisa mededeg baiba Soveed oronoi poslaanecnuudai yn- gergehen ede ydernyy- denь xyselelgete xydelme- riøør, nauuçna otkriitinyydeer dyyren baigaa. Nege soniitinь nygøødiingøø xoinohoo jiredeg hen.

Vodopьjaanovaar pilotiirove- legdehen, agaarai xoito eks- pediiciin korablь xadaa 1937 onoi main 21-de papaanintaniiji mylihen deere buulgahan bai- na. Tere yderhøø exilze xydel- merinь zaxalaa hen. Udanşgyi, paarti ba praviitelьstviin xytel- berilegşedhøø, ekspediicede xa- baadagşadta elьgeegdehen, bajar xyrgelgiin radiograamma soo iigeze temdeglegdehen baina: „Soveed aviaaca ba nauukiin ene ilalta bolbol Aarktikiiji So- veed Sojuuzda ton şuxala xoi- to zamuudiiji ezelen abxa xydelmeriiin tolotomo haixan yjii itoogiiji gargana.“

Udanşgyi, agaarai yşøø gur- ban xynde koraablьnuud ene mylihen deere nideze jirehen baigaa. Tedeniiji Moolokov, Alekseejev ba bi komaandalza jabaa hem. Staanciin byxii oboo- ruudovani, snarıazeeni ba za- paasuud dyyren xysedøør asa- ragdaa hen.

Ijyyniiin 6-da soveedei şine poliaarna staanca „Xoito poolius“ xadaa oficaalьna neeg- dehen baigaa. Bogonixon mil- ting ba saliuud xehenei hyy- leer, xojor tuguud —SSSR-ei gy- renei tug ba nyxer Staalinai portreedtei tug maaçta deere xiidxegdehen baina. Agaarai ekspediiciin samoliooduud ene ydertøø laagerьhaa niidee hen.

Ijyyniiin 7-noi yder papaa- nintanai nauuçna anxatyryyşiin otkriitieer temdeglegdehen bai- na zebel: Seeverne poolius deere okeaanai gyn nzegiinь 4.290 meetr baigaa. Arktiiçeske xyi- ten uhanai sloi dooro, atlantii- çeske ugtai, byliteen sloiji te- dener şinzelen olohon baina.Te- dener ton zorigtoigoor xydelme- rilhen baina 274 yder mylihen deere baixa zuuraa,nauuçna şin- zelelgiinzee plaaniiji ylyybşelen gyisedxehen baina. Meteorloo- gi, gidroloogoi ba gravitaaciin talaar xydelmeri jabuulagdadag baigaa. Papaanintan xadaa 38 koompleksne nauuçna-okeaa- nografiiçeske staancanuudiiji xee hen. Bulad argamzaa ba le- beedkeer gynzegiiji 33 udaa xemzebe. 3.000 meetr ylyytei gynzegiide, 14 udaa xemzelge xebe. Atlantiiçeske uhan bolbol Grenlaandi ba Şpicbergeenei xoorondoxi yrgen vorotaagaar Ledoviite okeaanda orozo, poo- lius teeşe ugaa jixe potoogoor urdaza, Poliaarna Basseinede jixenxinь tarana geze, tedener mede e abaa hen. Tedenerei abhan byxii staancanuud jyyji gereşeleeb gexede, miniimaalьna

(Yrgelzelelenь 2 doxi niuurta)

Partiiina azabaidal

NYXED MOOLOTOVOI BA ŽDAANOVAI DOKLAADUUDAI TEEZISYYD PARTIIINA SUGLAANUUD BA KONFEREENCENYYD DEERE YRGENƟƟR ZYBŞEN XELSEGDEŽE BAINA

Muxar-Şiber

Fevraaliiin 13, 14, 15, ydernyydte Muxar-Şiberei aimagai partiiina suglaan yngerebe. Ene suglaanda 101 kommuniistnuud ba kandidaaduud suglarhan baina.

Negedexi asuudalaar—„Aradai azaxiin xygzeltiin gurbadugaar taban zilei plaan tuxai nyxer Moolotovoi doklaadai teezisyydiiji zyblen xelsee.

Xonxoloin MTS-ei direektor nyxer Soobolev xelebe: „Manai aimag bolbol mal a altai, malaimnai yylter zil jirexe byri halzarana, malhaa garhan produukciiji xysed xeregleze şadanagyibdi, iime deerehee, bi bolbol Muxar-Şiberei aimagta siirei zavood barixa, gadana, zootexniiçeske barilganuudiiji tyrgedxexiin ba yrgedxexiin tylөө manai Muxar-Şiberei aimagta modonoi zavood barixa duradxal oruulnam".

B'şe yge xelehen nyxed bolbol Muxar Şiber ba Petroovsko zavood xojoroi xoorondo tymer zam barixa gehen duradxal oruulaa.

Xojordoxi asuudalaar—„BK (b) P-iin ustaavta xubilalta oruulxa tuxai" nyxer Ždaanovai doklaadai teezisyydiiji zybşen xelsebe. Xonxoloin MTS-iin dergedexi exin partorganizaaciin partoorg nyxer Jerofeejev—„Bi bolbol manai MTS-ei obslyyzibaldag kolxoozuudta poliit. maassova xydelmeriiji şangadxaxa, Poliitotdeelei neremzete kolxoozoi tyryyşyyd, paartiiin xeregte preedannejee praktiiçeske xydelmeri deeree xaruulhan kolxoozn guudiiji xanduulza, tus kolxoozoi dergede kandidaadska gryyppiiji paartiiin XVIII sjeezdede beleg bolgon togtooxob"—gebe.

BK (b) P-iin Aikoomoi dergedexi exin partiiina organizaaca bolbol aimagai ceentrte baihan, Voroşiilovoi neremzete kolxooziiji paartiiin XVIII sjeezd boltor proriivhoonь gargaxabdi, myn „Bolьşeviig" kolxooziiji proriivhoonь gargaxiinь Gosbaankiin exin partiiina organizaaciiji soc. sorevnovaanida urihan baina. **Zybkoov.**

Kabaanska

Fevraaliiin 13-da Kabaanskiin raioonno partiiina konfereence neegdehen baina.

Ydeşiin 6 çaasta, BK (b) P-iin Kabaanskiin raikoomoi sekretaarь nyxer Biliaalev bolbol partiiina konfereenciiji neehen baina. Konfereenciin preziidiymiiji hungahanai hyylde, Xyndete preziidiymde BK (b) P-iin CK-ei Politbiyrooji nyxer Staalin tyryyteigeer ba nyxed Teelьman, Xooze-Diaas gegşediiji nerjeme aplodismeente doro hungahan baina „Aradai azaxiin xygzeltiin gurbadaxi taban zilei plaan tuxai" nyxer Moolotovoi doklaadai teezisyyd tuşaa BK (b) P-iin Obkoomoi sekretaarь nyxer Cerempiloon doklaad xelebe.

„BK (b) P-iin ustaavta xubilalta oruulxa tuxai" nyxer Ždaanovai doklaadai teezisyyd tuşaa BK (b) P-iin Kabaanskiin raikoomoi sekretaarь nyxer Biliaajev doklaad xelehen baina. Ene xojor asuudal tuşaa 30 garan xynyyd yge xelebe.

Yge xelegşed xadaa bolьşeviig paartiiin xyt iberi doro tuilahan aguu jixe ilaltanuudiiji temdegleze, nyxed Moolotovoi ba Ždaanovai doklaaduudai teezisyydiiji halşaahan baina. Gadana, delegaaduud bolbol Kabaanskiin raioondo eldeb tyrelei resyyrsenyydei elbeg baihiiji temdegleze, tedeniiji yiledberilxe faabrig ba zavood baiguulxiiji şuxalaşalaa. Paartiiin XVIII sjeezdiin urda teexi soc. sorevnovaaniiiji predprijaatii, yçrezdeeni ba kolxoozuudta yrgeer delgeryylze, yiledberiiin ynder jixe amzaltatalgaar sjeezdiiji ugtaxabdi geze bygede delegaaduud xelebed.

Oblastnoi partiiina konfereencede delegaaduudiiji hungaza, konfereence xydelmeriee dyyrgehen baina.

Bazaanov.

Paartiiin istooriiiji şudalxa şuxala

Zakaamin. Utaata-Dalxain somonoi, Kaganooviçiin neremte kolxoozoi dergedexi komsomoolьsko organizaaca (sekretaariinь G. Bazaarov) bolbol BK(b)P-iin istooriiiji şudalxa tuxai xydelmeride hanalaa tabinagyi.

Tede xadaa paartiiin istooriiiji şudalxa xeregtei gehen asuudaliiji komsomoolьcuudtaa ba kolxoozniguudtaa mynөө xyrter oilguulza ygөөgyi.

Uşar iimede, paartiiin istooriiiji şu alagiiji komsomoolьcuudai ba kolxoozno maassiin duuda organizovaalxanь şuxala bolno

TELEFOON.

Abhan togtooloo dyyrgenegyi

Tynxen. Žeemçygei somono Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi dergedexi komsomooloi exin organizaaca (komsoorgonь nyx. Baatrova) xadaa organizaacdaa xamtadaa 30 garan komsomoolьcu dtai nelieedgyi tomoxon organizaaca jym.

Tus organizaaciin komsomoolьcuud xadaa BK(b) P-iin istooriiiji samostojaatelьna yzexe geze xamtiingaa suglaan deere togtool abhan aad 1939 onoi fevraaliiin 10 xyrter negeş komsomool BK(b)P-iin istooriiiji yzeze zaxalaagyi baina.

Tiimehee tus organizaaciin komsomoolьcuud өөhediingөө gargahan togtooliiji bodoto deerenь bejelyylze, BK(b)P-iin istooriiiji şudalxa jabadal xadaa komsomoolьcuudai mynөөderei egeen tyryyşiin zorilgo bolno geze medexe şuxala baina.

C. XEZENGIINSKI.

Politiiçeske aktiivnostiiiji derşelyylxe

Burmontoorgiin dergedexi partiiina organizaaciin suglaan urda urdanaixihaa aktiivnaar yngerhen baina.

Ene suglaan deere nyxed Moolotovoi ba Ždaanovai doklaaduudai teezisyydiiji zyblen xelseze, tere teezisyyd tuşaa 23 xyn yge xelebed.

Suglaan bolbol paartiiin XVIII sjeezdiin urda teexi socialiis sorevnovaaniiiji yrgenөөr delgeryylze politiiçeske maassova xydelmeriiiji byxii xydelmerişedei dunda jabuulxiin tulada, 30 kommuniistnuudiiji olhon baina. Myn byxii torgoovo magaziinai ba predprijaatinuudai xydelmerişed ba xydelmerilegşediiji nyxed Moolotovoi ba Ždaanovai doklaaduudai teezisyydtei tanilsuulxiin tylөө 29 kryzooguudiiji organizovaalxa. Ede byxii xydelmeriiiji ton hainaar jabuulhanaigaa rezyltaadta, negedexi kvaartalaigaa tovaar oboroodoi plaaniiji BK(b) P-iin XVIII sjeezdiin boloxo ydar xyrter byrin dyyrgexebdi gehen togtoomzo abhan baina.

B. Nooskin.

SAGAALGAN GEEŞE JYYN BE?

Şine zilei religioozno praazdnig xadaa lamiin şazanda „sagaalgan gexe gy, ali „sagaan hara" geze nerlegdedeg baigaa. Şine zilei exin xadaa lamanarai kalendaariiin johoor, „xabarai exin hariin" garxadanь boldog gexe, „Sagaalgan" xadaa byddiin şazaniiji anxa „bii bolgogşo"—bydde Gantaamma gegşiin yxehenei tuxai durasxalda hain yderlegdedeg jym geze, lamanar bolbol hyzegtende xeledeg hen. Tiimehee „sagaalgan" xadaa lamiin şazanai glaavna praazdniguudai negenь baigaa.

Byd e xadaa, myn baha Kristoos şingi le, xuurmag liiçnostь baigaa. tere xadaa xediideş bodotooroo azahuugaagyi jym ge e, ene yjede nauuka bolbol barimtalan todoruulhan baina.

Byddiin nom sudar soonь, byddiin skaazoçna azabaidal tuxai yligernyydtenь zyrihen zyiinyyd dyyren bii. Urda taliin byddiistnyydei kniigenyydei johoor bydde xadaa manai eerehee urdatee 543 gy, ali 544 ondo „yxehen" gexe jym. Tybedte, lamanar xadaa byddiin „yxehen" yderiiji—manai eerehee urda tee 2420 hoo 514 on xyrter—14 ondoogoor ydernyydiiji nerel eg. Baha xitadai byddiistnyyd bolbol bydde xadaa manai eerehee urda tee 947 gy, ali 949 ondo yxehen geze batalan xeledeg.

Sagaalgan xadaa anxandaa mal şad-mongolnuudai urdanai bydyylig praazdnig baihan baigaa. Sagaalgan bolbol namar yngergegdedeg bi aduu malaigaa hain ybelzelgiiji koldoovsko johoor „xangaxa" jabadalda zoriuulagdadag baigaa. Urda yni sagai mongolnuud xadaa priroodiiji diileze şadaxagy baihan uşaraa, jyrөөlnyydeer ba hyzeglelgenyydeer, ygelxexiiji" hedehen bainad. Urda sagta jyrөөl bolzo baigaa, şine zilei iime negen amarşalalga haja boltor aradai dunda ylehen baigaa: „dagan dalantai, boruu bulşantai".

Mongoloi xaan Xubilai gegşe XIV veekede xitad zanşalnuud i i Mongoldo taraahan baina. Xubilai xadaa „şine zilei' hain yderlelgiiji, xitaddaxi meteer, ybelei hyylde bolgood, xitadai hara-naranai kalendaarьtai bolhon baina. Hyyleerenь, ybelei tere, „sagaalganşji", tere kalendaarьşji, Mongoldo taraha i şine şazan—lamaniizmaar abtahan baina. XVIII veekede lamanar xadaa sagaalgiiji, lamaniizmtai xamta, Buriaad-Mongoldo asarza taraahan baina Tiimehee, sagaalgan xadaa buriaadai dunda iskyysstvenne johoor delgeryylegdehen xuuşanai, şazanai praazdnig bolno.

Aradai daisad, byrzyaazna nacionaliistnyyd bolbol xuuşan miirei, xosorzo baigaa ene praazdnigiiji bailgaxa geze ton j xeer oroldodog, faaktanuudiijinь zutaraar xazagairuulza, sagaalgan xadaa—„buriaad aradai bodoto praazdnig" geeşe geze xeledeg baigaa. Aradai daisadta sagaalgan jyynde xeregtei baigaab Ene praazdnigai xoroto şanariijinь medeed baixada tereenei xariuunь todo bolxo baina.

Sagaalganai xuralnuud (myrgelnyyd) xadaa „şine zilei" urda tee—„ybelei hyyl hariin" 30 nai yder exildeg baigaa. Şine zilei urda hyni, lamanar xadaa „linga" ba „dygzyybe" geze xojor xuralnuudiiji yngergedeg baigaa. Tere xojor xuralnuudiiji yngergedeg uşaranь gexede, hyzeglelgiin daisadii ygeixexiiji, şazaniiji ymөөregşe xatuu şiryyn burxan—„Hamiiji" gulaixadadag baigaa. Tiixetei negen xamia, lamanar xadaa „hyzeglelgiin daisan"—„lingiin" dyresiiji gurilaar bazuun xeed, 1 xeheg bolgon saşadag ba byxii „jereetigyydiiji," alagşa gegdedeg, agiiçeske godliiji „soriiji" gal deere şataadag baihan jym. Tiime bolxodo, şazanai ede xojor zanşalnuud bolbol şazanda etigegşedei hyzeglelgiin fanatiizmiiji ba „hyzeglelgiin byxii daisadta" gexe gy, ali „jereetig", „şydxer" gexe meteer xorolxon lamanarai nereldeg oroduudta, xaimagai tyryyn, durag talgiiji yysxen şataaxa jabadalda şiglyylegdehen baigaa.

Lamanarai xeledegei johoor, Hama xadaa „gazar delexeiji gurba daxin toirozo, byxii gernyydeer şagaahanainь hyyleer", yyriin saiza baixada „lingiiji" ygeixedeg ba „soriiji" şataadag baihan baina. Myrgelnyydiiji xeze ba burxanaa delgere tereeniiji ugtahan xynyydte Hama xadaa xoroldoggyi xarin xen beledxenegyib, Hama bolbol tereende ybeşen, zoboloniiji taraaza, yhөөrxedeg jym geze lamanar xeledeg baigaa.

„Sagaalganai" tyryyşiin ydernyydie arxidaan, alxildaan, xutagaar xadxaldaan boldog baigaa. Sagaalganiiji yngergelge xadaa azalşadiiji ton xyşer xyndөөr dairadag hen. „Sagaalganaar" daşaramdan bolhon arxidaan, hamuu haiixai jabidal xadaa sociaalьna ybeşelelgenyyd ba epideemiin delgerelgede tuhaldag baigaa.

„Exin hariin" 1-hee 15-nai yder xyrter „Ganzuur" geze sudarhaa unşa dadag jyrөөl xural xadaa hyzegtende ilangajaa xyşer xynde baigaa. Jyrөөl xural" xadaa 15-nai yder tu gaar myrgeleer dy deg baigaa. Xerbee „reel-xuralai" yjede. xezee gen ta yxehen tyreldee xaba tai, jamar negen zeeri xere seliiji dasanda yrgee haa, n şehen tere xynei „xoltiin ty hainaar" xangagdaxa bai a ze idxadag baigaa. Xyn b xe de jamar negen yxehen tyre xin baixa hen tulada, lama ral doxood xadaa ede yd nyy te ugaa jixe baidag baiga

Negen ta tiime bolxodo, gaalgan xadaa şazanai fanati miiji ba nacionaalьna xarş giiji yysxexe jabadaldanь lam narta tuhaldag bi hyzegten tonon deeremdexe jabad xyrgedeg, xynei azabaidal xyşer xynde xoişolonguudi uşaruuldag baigaa.

Socialiis baiguulalt in zilny dei yjede. sagaalgan xadaa by jixe xoroto, kontrrevoliycio n roolь dyyrgedeg bolhon b ilga Lamanar xadaa sagaalganai y de oroduudta esergyy, kom muniistnuudta soveedei ba k xoozno aktiivta, başşanar vraaçnuudta esergyy zoriuula tereşelen buriaadai aktiv b intelligeencede esergyygeer ila sajaa xyseteigeer şazanai-na cionaliis nomnoliiji, jabuuld baigaa. Lamanar xadaa tedene riiji baha le „arşalagdaxa naidalgaa xahagdahan „jere tigyyd" geze xeldeg baiha jym.

Sagaalganai ydernyyd xad xy ee azaxiin xabarai ydel merinyydte beledxexe yjet toxiooldodog. Lamanar xada arxidaa ba proguulnuudiiji or ganizovaalza, şazanai propa gaandiiji jixedxeze, azalşad kolxoozno ynen sexe xydelme rihee tahaduulxiiji oroldodo baigaa. Yngerhen ziluyydei y de manai respyyblikiin zari xeden kolxoozuudta sagaalga nai ydernyydte maassova pro guulnuud, alxildaanuud ba a xidaanuud bolhon baina. y biha aradai daisad xadaa arxi daa yysxeze, sagaalganai yde nyydte zarim burxangyişyyd—aktiviistnyydte esergyy, terro riis aaktnuudiiji organizovaal xaa hedehen faaktnuud baiha jym. Gadaadiin razveedkenyy dei agentvyrnyyd bolxo, angiin xoroto elemeentnyydei xyse butasoxigdoogyi ylegdelnyy xadaa, sagaalganaar şaltaglaz azalai disciplinniiji unagaaxa oroldodog.

Aradai daisad endyyree. Soveedei aldarta razveedke bolbol şpioonuud ba izmeenigyydei japoonsko faşiizmiin zarsanuudai—byrzyaazna nacionaliistnyydei buzar uurxaiji sag soonь eliryylhen baina.

Mynөө zilde, sagaalganda esergyy kampaani bolboi yiledberliin podjoomiiji yrgeer organizovaalalgada, azalai disc liiniiji bexizyylgede ba azal byteesiiji yşөө ynder dee yrgelzede, BK(b) P-iin XVIII sjeezdede zoriuulagdahan socialiis sorevnovaaniiiji yrgenө delgeryylgede zoriuulagdaxa johotoi.

A. KOOÇETOV

ALDARTA EPOPEI

Papaanintaniiji mylihen deerehee abhanai oido

temperatuurnuudtai uhanai deede sloi dooronь, uhanai polozhitelьne temperatuurtai sloi baidag. Esestee, „Xoito poolius" staancada ybelzegşed bolbol Centraalьna poliaarna basseinde amitan ygei jym geg deze nauukada yrgeer delgerhen hanal bodoliiji buruuşaaza şadahan baina. Xoito poolиusai raioondo tedener xadaa şubuudiiji xarahan, tiyleeninyyd ba baabagainuudiiji adaglan xarahan baina. Okeaanska uhanuudta amidaral xadaa ilangajaa bajalig ba olon janziin baiba.

Xoito ynder şirotaanuudta suranzaar şinzelelge xexede, gazar delxein geografiiçeske ba suranzanai poolisuudta dyte baigaa, suranzan pooliiin tuxai asuudaliiji ton şineer xaruulhan baina Urdaniinь, Aarktikiin iime xoliin raioonuudte ede metiin şinzelelge xegdedeggyi baigaa. Tiaazestiiin xysiiji oloxo talaar gravitacioonno şinzelelge bolbol ton jixe udxaşanartai baiba. Nyxer Feoodorov bolbol 22 pyynktnyydte tiaazestiiin xysiiji xemzehen baina. Mylihen deere baixa zuuraa, 534 seeriiin xemzelgenyyd xegdehen baiza, 143 pyynktnyydte tereegeer koordinaadiiji olohon baina.

„Xoito poolius" staanca deere, agaarai temperatuurna ba şiigenь, atmosfeerne daralga, halxinai yleegşe zyg ba skoorostinь, syydkedee 4 daxin xemzegdedeg baigaa. Byxii oronuudai meteorlooguud xadaa papaanintanaar ygtedeg, sagai ularil tuxai medeeji jixeer honirxon şinzeldeg baiba. Ede adaglalganuud bolbol anxan Çkaalov, Baidukoov ba Beliakoovoor, hyyleerinь Groomov, Daniilin ba Jyymaşevaar xegdehen, Ameerikiin xolbooto Ştaaduud teeşe Xoito pooliius deegyyr niidelgiiji, amzaltatalgaar gyisedxexe jabadalda tuhalhan baina.

Papaanintan bolbol uradxuul mylihen deere xydelmerilze baixa zuuraa, өөrlingөө aguu jixe aradtai sag yrgelzedөө barisaatai, өөrlingөө gojo haixan exe orontoi nege baidalaar azahuuhan baigaa. Tedenerei radioostaancanь, xojor taliin barisaaji sag yrgelze xangadag baiba. 1.555 radiograammanuud, 1.000 şaxam meteosvoodkonuud tereegeer damzuulagdan ygtehen baina.

Xoito poolius oşoxo ekspediiciiji byxii oromnai tyxieerehen baina. Egeel ene xadaa nauuçna şinzelelgiin plaaniiji amzaltatalgaar gyisedxexe jabadaliiji xangahan baina. Papaanintan xadaa Xoito pooliusai xyitenhөөnь ba şuurganhaanь aigaagyi. Tyrel oronoinь inagial ba anxaral, nyxer Staalinai inaglal ba anxaral, tedeneriiji zorigzuuldag baigaa.

Staalinska tabanzilnyydei torşo soo erxim deede indyystriiiji baiguulhan, exe oronoigoo azana hain baidalai tylөө byxii xyse şadalaa ygexөөr belen baigaa gaixamşag xynyydiiji. Leenin—Staalinai paartiiin xytelberi doro xymyyzyylhen, gansaxan le manai oron xadaa Xoito poolius oşoxo ekspediiciiji ba tende nauuçna-şinzelelgiin uradxuul staanciiji organizovaalza şadaxa xysetei bai a.

Xoito poolius xadaa yni saghaa xoişo xyn tyreltenei meçtaa bolhon baina. Gebeş, manai planeetiin ene xvselente tooçkiiji kapitaliis oronuud daişalan abza şadaxagyi baigaa.

Papaanintanai xydelmeri xadaa byxii oronoi, byxii tyryy xyn tyreltene zyghөө dostoino segnelte abhan baina. Nauukiin alдar soliin tylөө, socialiis exe oronoigoo aldar soliin tylөө tedenerei zişeeleşegyi abijaata jabadalanь, xetiin xetede xyn tyreltenei durasxalda ylexe baina. Leenin—Staalinai aguu jixe paartiaar urguulan xymyyzyylegdehen, socialiis otçiizniin ene aldarta patriooduud, aradai dunda ugaa jixe suutai solotoi oidag. Praviitelьstvo xadaa tedeneriiji deede zergiin nagraadaar—Soveed Sojuuzai Geroinuudai nerezergenyydeer ba biltiijinь Leeninei oordenuudaar şagnaza temdeglehen baina. SSSR-ei graazdanuud bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedei depytaaduudta hungaza, papaanintanda ynder deede naidalga yzyylee. **„Papaanin ba papaanintan bolbol uradxuul mylihen deere jabuulhan, өөhediingөө praktiiçeske xydelmeride Aarktika tuxai xuuşan oilgomziiji, xuuşarhan baixadanь, jixeş xyselelgegyigөөr ba jabuud unagaagaad, bodoto nauukiin eriltede taaramzatai şine oilgomziiji bii bolgohon."** baina geze nyxer Staalin bolbol byxii oronoigoo hanal bodoliiji xaruulan, Kreemlьde, deede hurguulinuudai xydelmerilegşedtei uulzalga deere xelee hen.

Papaanintan xadaa nauukada ton ynetei vklaad oruulhan baina. tedenerte geografiiçeske n uukiin dooktornuudai nerezergenyyd ton zyiteigөөr olgogdohon baina. Arktiiçeske instityydei direektor, zaluu erdemte—Peetr Şirşoov bolbol SSSR-ei Akadeemiin nauukiin bodoto çleende hungagdahan baina.

Aarktikiiji ezelxe talaar xydelmeri yrgelzelze baina. Soveed arad xadaa ybelzegşedei azabaidal ba xydelmeriin xolnohoo, „Sedoovoi" zorimgoi moriaaguudai xydelmeri ba abaidalai xoinhoo ton jixe anxaraltaigaar xarana. Xoito dalain zamiiji gurbadaxi tabanzil soo, normaalьna xyd ldeg uhanai magistraalь bolgoxo tuxai paarti ba praviitelьstvoin daabarii n gyisedxegdexe baxanda jamarş hezeg baixagyi. Soveed indyystriiin erid, xyseetyges urgalga, soveed nauukiin halbaralga ba nyxer Staalinai paarti ba praviitelьstvoin zygөө, Seeverei xydelmerilegşedte yzyylegdedeg yderbyriin tuhalamza—terenei naiduulalga bolxo

I. P. Mazuruuk
Poliaarna aviaaciin naçaalьnig, Soveed Sojuuzai geroi

ZURAG DEERE: Papaanintan bolbol halxin dviigateliiingee xazuuda bainad. (Ene foto xadaa 1938 ondo uradxuul mylihen deere buulgagdahan baina).

TASS-iin fotoxrooniko.

Xariuusalgata redaaktor R. BIMBAAJEV.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная 19. Телефоны редакции: редактор 3-44 отв. секретаря 3-23, с. х. отдел 7-55, промотдел 5-67.

NKM-Piin tipograafi

Glavliit № 41